

**O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINING
IQTISODIYOTDAGI O‘RNI**

Tojimahammadov Abdulloh Abdulbori o‘g‘li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Iqtisodiyot fakulteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekistonda raqamli bank xizmatlarining shakllanish va rivojlanish bosqichlari, ularning iqtisodiyotga ta‘siri hamda istiqbollari tahlil qilinadi. Shuningdek, FinTech texnologiyalarining bank tizimiga kirib kelishi natijasida yuzaga kelayotgan imkoniyatlar va muammolar ilmiy jihatdan asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: Raqamli bank xizmatlari, masofaviy bank tizimi, mobil banking, internet banking, naqd pulsiz hisob-kitoblar, moliyaviy inklyuziya, fintech texnologiyalar, kiberxavfsizlik, raqamli iqtisodiyot, scoring tizimlari

Hozirgi kunda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi bank tizimida ham tub o‘zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Raqamli bank xizmatlari moliyaviy operatsiyalarni tez, qulay va xavfsiz amalga oshirish imkonini berib, iqtisodiy jarayonlarning samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynamoqda. Ayniqsa, internet-banking, mobil ilovalar, onlayn to‘lov tizimlari va masofaviy bank xizmatlarining keng joriy etilishi bank xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini yanada kengaytirdi.

O‘zbekistonda ham so‘nggi yillarda bank tizimini modernizatsiya qilish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish hamda moliyaviy xizmatlarni aholiga yanada qulay shaklda taqdim etish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Raqamli bank xizmatlari nafaqat bank tizimining samaradorligini oshirmoqda, balki iqtisodiy faoliyatni faollashtirish, tadbirkorlikni rivojlantirish hamda naqd pulsiz to‘lovlar ulushini ko‘paytirishga ham xizmat qilmoqda.

Raqamli bank xizmatlari — bu bank operatsiyalarini masofadan turib, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali amalga oshirish tizimidir. Unga mobil banking, internet banking, onlayn kreditlash, elektron to‘lov tizimlari va boshqa innovatsion xizmatlar kiradi.

O‘zbekistonda bank tizimini isloh qilish doirasida raqamlashtirish jarayoni bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda. Tijorat banklari tomonidan mobil ilovalar, QR-kod orqali to‘lovlar, tezkor pul o‘tkazmalari va onlayn kredit platformalari joriy qilindi. Bu esa mijozlar uchun vaqt va xarajatlarni tejash imkonini yaratmoqda.

Shuningdek, raqamli bank xizmatlarining rivojlanishi kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari uchun moliyaviy resurslardan foydalanishni osonlashtirdi. Onlayn skoring tizimidan mijozning to‘lov qobiliyatini aniqlash hamda baholash uchun foydalaniladi. Onlayn skoring tizimlari orqali kredit ajratish jarayoni tezlashdi va shaffoflik darajasi oshdi.

Biroq, mazkur jarayonda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, kiberxavfsizlik tahdidlari, axborot himoyasi masalalari, ayrim hududlarda internet infratuzilmasining yetarli emasligi hamda aholining raqamli savodxonlik darajasi bilan bog‘liq muammolar raqamli bank xizmatlarining to‘liq rivojlanishiga ta’sir ko‘rsatmoqda. Shuning uchun O‘zbekistonda raqamli bank xizmatlarini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri etib belgilandi. Mamlakatda bank tizimini takomillashtirish va moliyaviy xizmatlarni raqamlashtirish jarayonlari Prezidentning 2020-yil 12-maydagi PF–5992-sonli farmoni bilan tasdiqlangan “2020–2025-yillarga mo‘ljallangan O‘zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi” doirasida amalga oshirildi. Mazkur strategiyada bank xizmatlarini masofaviy shaklda ko‘rsatish ulushini oshirish, fintech texnologiyalarini joriy etish hamda naqd pulsiz to‘lovlar tizimini keng rivojlantirish asosiy vazifalar sifatida belgilangan.

O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma’lumotlariga ko‘ra, so‘nggi yillarda mamlakatda naqd pulsiz to‘lovlar hajmi sezilarli darajada oshib bormoqda. Xususan, 2024-yilda naqd pulsiz to‘lovlar hajmi yuzlab trillion so‘mni tashkil etib,

bank kartalari va elektron to'lov tizimlari orqali amalga oshirilayotgan operatsiyalar soni keskin ko'paygan. Bu jarayonda Uzcard va Humo milliy to'lov tizimlari muhim ahamiyat kasb etib, aholining bank xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Bank tizimida masofaviy identifikatsiya, elektron hamyonlar va avtomatlashtirilgan to'lov tizimlari kabi zamonaviy texnologiyalar joriy etilishi moliyaviy xizmatlarning tezkorligi va shaffofligini oshirishga xizmat qilmoqda. Mazkur jarayonlar raqamli iqtisodiyotning rivojlanishida muhim omil bo'lib, bank-moliya tizimining barqaror faoliyat yuritishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Xulosa qilib aytganda, raqamli bank xizmatlari zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismiga aylanib bormoqda. Ular bank xizmatlaridan foydalanishni yanada qulay, tez va samarali qilish bilan birga, moliyaviy operatsiyalarni soddalashtirish hamda vaqt va xarajatlarni tejash imkonini yaratadi. Raqamli texnologiyalar asosida ko'rsatilayotgan bank xizmatlari naqd pulsiz to'lovlar hajmining oshishiga, moliyaviy xizmatlardan foydalanish darajasining kengayishiga hamda iqtisodiy faoliyatning yanada faollashishiga xizmat qilmoqda.

O'zbekistonda ham raqamli bank xizmatlarini rivojlantirish bank tizimini modernizatsiya qilish, aholiga sifatli moliyaviy xizmatlar ko'rsatish va raqamli iqtisodiyotga o'tish jarayonini jadallashtirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu bois kelgusida bank tizimida raqamli texnologiyalarni yanada keng joriy etish, xizmatlar sifatini oshirish va innovatsion yechimlarni rivojlantirish mamlakat iqtisodiy taraqqiyotini ta'minlashda muhim omillardan biri bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Shokirov S. I. O'ZBEKISTONDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINI KENGAYTIRISH ISTIQBOLLARI //New modern researchers: modern proposals and solutions. – 2025. – T. 2. – №. 3. – C. 9-14.
2. Alisherovich N. N. Zamonaviy bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari //ACTIVIST SCIENCE. – 2025. – T. 1. – №. 1.

3. Shuxratovna A. S. The Use of Digital Technologies in the Credit-modular System is an Important Factor in the Development of Students' Creative Competencies //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 10. – №. 3. – C. 246-253.
4. Akbar o'g'li E. A. RAQAMLI BANK XIZMATLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI //ORIENTAL JOURNAL OF ACADEMIC AND MULTIDISCIPLINARY REASEARCH. – 2026. – T. 4. – №. 1. – C. 87-91.
5. Akbarova S. S. KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2023. – T. 24. – C. 218-224.